

Ticho & spol

DATABÁZA DIVADELNÝCH HIER

AUTORSKÉ PRÁVA NA HRY SÚ VYHRADENÉ. ŽIADEN TEXT NESMIE BYŤ POUŽITÝ NA ĎALŠIE ŠÍRENIE BEZ PREDCHÁDZAJÚCEHO PÍSMENNÉHO SÚHLASU AUTORA.

All right reserved.

Vynechali sme niektoré strany a v prípade, že chcete s textom pracovať a ďalej ho šíriť, ozvite sa nám, prosím mailom: tichoaspol@gmail.com. Ďakujeme za pochopenie.

Lewis Carroll - Miloš Janoušek

Alica v zázračnej krajine

Hra pre deti s pesničkami

Postavy a charakteristiky:

ALICA - dievčatko, ktoré sa stále hľadá a nevie, kam má ísť

BIELY KRÁLIK - elegán a nechtiac aj pôvodca všetkých Aliciných problémov

MAČKA ŠKLABKA - šelma s mačkovitým chovaním a narcistickými sklonmi

KLOBÚČNIK - šibnutý stolovník

APRÍLOVÝ ZAJAC - ďalší šibnutý stolovník

PLCH - somnambulný hlodavec

TIDLÝ - jedno dvojča

FIDLÝ - druhé dvojča

HAVRAN - postarší elegán v čiernom, tak trochu pripomínajúci majiteľa pohrebného ústavu

KORYTNAČKA - tisícročná starenka, ktorá už vie o živote svojej

KRÁĽOVNÁ - Srdcová Kráľovná, ako vystrihnutá z balíčka kariet

KARTOVÍ VOJACI - karty s rukami, nohami a mečmi, resp. kopijami

Prvý obraz

Javisko je ponorené do tmy. Do tmy jemne zaznieva hudba, ktorá podohráva hovorený text

HLAS ROZPRÁVAČA: V to horúce letné popoludnie už Alicu prestalo baviť ničnerobenie a premýšľala, koľko námahy by ju stálo zalistovať v knihe alebo aspoň lenivo zazívať, keď okolo prebehol Biely Králik s červenými očami. Na tom by samozrejme nebolo nič neobvyklého, keby Biely Králik nevytiahol z vesty vreckové hodinky a nepovedal: "Ajajajaj, zas prídem neskoro!"

ALICIN HLAS: To je zvláštne...

HLAS ROZPRÁVAČA: ...pomyslela si Alica.

ALICIN HLAS: nikdy som nevidela Králika vo veste a ešte k tomu s veľkými vreckovými hodinami...

HLAS ROZPRÁVAČA:...ale zaujalo ju to až tak, že sa rozbehla za Králikom k jeho nore.

ALICIN HLAS: To je ale nádhera. Ale ako sa tam dostanem? Nie som myš ani morča ani králik, som len Alica s veľkými ramenami. To je ako naschvál! Keď by som potrebovala byť veľkou, tak som vždy ešte malá. A keď raz - len raz v živote by sa mi hodilo byť malou Alicou, tak aha! Veľká hlava, široké ramená, nevopchám sa ani do zajačej diery. (*Rozzúrene kričí*) Ja chcem byť MYŠ!!! Ja chcem byť...

Do ticha so ozve ťahavé zamraučanie mačky.

ALICA: Tak dobre - myš nie, ale niečo menšie by sa hodilo. (*Číta nápis*) Zmenšovací džús - na pitie. Tri krát denne veľkú lyžicu pred jedlom. Aha?! (*Privonia*) Vonia to ako ananás, kola, čerešňový koláč, pečený moriak a cesnakové hrianky spolu. Hm... (*Odpíje*) A chutí to ako feferónky, melón, krémeš s čokoládovou polevou... Ale čo to? Ja sa - zmenšujem...!

HLAS ROZPRÁVAČA: Alica vošla do nory, cesta sa však prudko zlomila smerom dolu a Alica padala do hlbkej jamy.

ALICIN HLAS: ...Ááááááááá.....

HLAS ROZPRÁVAČA: Alebo bola jama tak hlboká alebo Alica padala tak pomaly, isté však je, že padala.... a padala..... a padala... a ...padala (*zívnutie*) až dopadla!

Zvukový efekt. Rozsvieti sa svetlo. Na scéne sedí Alica akoby práve dopadla na zem. Vedľa nej obrovská krabica s nápisom Zmenšovací džús.

ALICA: Kde som? Padala som tak dlho, že musím byť prinajmenšom v Japonsku. Alebo v Austrálii? Alebo možno - na Novom Zélande? (*Obzerá sa*) Hm, príliš ново to tu nevyzerá. Takže to bude nanajvyš tak Starý Zéland.

Okolo prebehne Biely Králik

BIELY KRÁLIK: (*zastane, vytiahne z vrecka vesty veľké cibule, preštuduje ich a chytí sa za hlavu*) Prepánajána, moje úbohé uši... Už je naozaj neskoro!! (*Opäť sa rozbehne a stratí sa v akejsi stavbe*)

Svetlo osvetlí celú scénu. Alica sa nachádza pred bránou.

ALICA: (*Otvorí dvere a zostane v nich v úžase stáť*) Páni - to je ale nádhera!

PESNIČKA - Ako sa na svet pozeráš

Sú veci veľké a sú malé
aj také, čo ich nevidíš,
podobné slnku, iné skale,
ďalšie zas ako sivá myš.
Prekvapení vždy čaká mnoho,
svet je vždy zvláštny, ale náš...
Všetko sa vždy odvíja z toho,
ako sa na svet pozeráš...

Občas sa posteľ mení na loď,
zjaví sa ktosi neznámy
a keď ti v skrini zíva žralok,
bezpečie hľadáš u mamy.
Dospelí majú všetko jasné,
občas sa v nich však nevyznáš...
Všetko sa vždy odvíja z toho,
ako sa na svet pozeráš...

ALICA: (*posmeľuje sa*) Alica, tak pod'... Veď si to chcela... (*Vojde do dverí. Tma.*)

Druhý obraz

MAČKA: (*prikradne sa k Alici*) Hej!

ALICA: Je tu niekto?

MAČKA: (*v rozpakoch sa obzerá*) Asi áno... Počula som nejaký hlas, čo sa pýtal: "je tu niekto?"

ALICA: To som bola ja.

MAČKA: (*uspokojene*) Tak vidíš, že to vieš. Načo sa potom pýtaš?

ALICA: Chcela som len vedieť, kde som...

MAČKA: Óóó! Tak to si položila nesprávnu otázku. Mala si sa opýtať: “kde som?” Počuješ, ako to znie? Kde som? KDE som? Kde SOM? Je to úplne iné, ako keď sa opýtaš - JE TU NIEKTO? Okrem toho - mám pekné pazúriky?

ALICA: (*zúfalo*) Lenže ja neviem, kde som sa ocitla a kam mám ísť. Stretla som Bieleho Králiku s hodinkami - zvláštne zvieratko.

MAČKA: (*obdivne si prezerá pazúry*) Tu ešte zažiješ kopu zvláštnych vecí.

ALICA: Lenže on rozprával!

MAČKA: A ty nerozprávaš?

ALICA: Rozprávam, ale...

MAČKA: Tak nechápem, čo je na tom zvláštne. Ak by si stretla zviera, čo nerozpráva, potom by si sa mohla čudovať. Nerozumela by si mu ani ň. (*Dostane nápad*) Ale možno by si si s ním mohla dopisovať... Máš predsa dve ruky. Jednu krajnú a druhú tiež krajnú. Lenže v porovnaní s takou chobotnicou - ozaj, vieš, že chobotnica dokáže naraz napísať 10 listov? A deväťhlavý drak že naraz dokáže oblízat' svojimi jazykmi deväť známok? (*Zasníva sa, potom so závistou*) Tým sa teda žije..

ALICA: Vedel by mi niekto povedať, čo mám teraz robiť?

MAČKA: Určite - len treba takého nájsť. (*Stratí sa v tme*)

ALICA: Ale kde? Kde ho mám hľadať?

MAČKA: (*zjaví sa na opačnej strane*) Niečo si sa pýtala?

ALICA: Áno. Chcem vedieť, kam mám teraz ísť.

MAČKA: Možno by si mohla ísť ku Klobučníkovi. Práve olovrantuje so Aprílovým Zajacom a Plchom.

ALICA: Už bežím. A dúfam, že aspoň s nimi sa bude dať rozumne hovoriť.

MAČKA: Ó! Ty ich poznáš?

ALICA: Nie. Prečo?

MAČKA: Ja len, že keď si myslíš, že sa s nimi dá rozumne hovoriť. Na tvojom mieste by som sa veľmi netešila. Ozaj, ako sa ti páči môj úsmev? (*uškrnie sa*)

ALICA: (*váhavo*) Je - pekný.

MAČKA: Ó! Ďakujem ti. Vieš oceniť krásu. (*Stratí sa v tme*)

ALICA: Počkaj. Mačička, kde si? Ako sa dostanem ku Klobučníkovi?

MAČKA: (*jej hlava sa objaví vo výške nad Alicou*) Naozaj si myslíš, že sa s nimi rozumne dohovoriš? Ale to je tvoja vec. Chod' za nosom a prídeš rovno ku Klobučníkovi.

(Stratí sa v tme. Potom sa znovu objaví, opäť na inom mieste) Počuj - ešte stále sa ti páči môj úsmev?

ALICA: No...

MAČKA: Fajn. Tak ti ho tu nechám... *(Stratí sa v tme, v povetrí zostane len jej úsmev)*

ALICA: *(krúti nad tým hlavou)* Páni, mačku bez úsmevu som už videla, ale úsmev bez mačky? To sú teda veci ...

Tretí obraz

Na scéne vidíme dlhý stôl, prestretý ako na hostinu. Na stole sú porozkladané taniere, príbory, hrnčeky, poháre a podobne. Za stolom sedia Klobučník, Plch a Aprílový Zajac. Plch spí s hlavu položenou na stole.

ALICA: *(vchádza na scénu)* Nikdy som netušila, že cesta za nosom má toľko zákrut. Alebo mám taký krivý nos? *(Pokúša sa tak natočiť hlavu, aby si uvidela na nos)*. Hm, nos sa zdá byť celkom v poriadku - takže krivá bola cesta. *(Uvidí trojicu sediacu za stolom)* Konečne! Vy ste určite Klobučník, Aprílový Zajac a Plch.

KLOBUČNÍK: Ó nie, ja som len Klobučník. Aprílový Zajac a Plch sú títo dvaja.

APRÍLOVÝ ZAJAC: No dovoľ - ja nie som Títo dvaja. Ja som Aprílový Zajac - jeden Aprílový Zajac.

KLOBUČNÍK: *(zatrepe Plchom)* Vstávaj, predstavujeme sa.

PLCH: *(mátožne)* Máte pravdu, kamaráti, práve som to chcel aj ja povedať. *(Znovu zaspí)*

APRÍLOVÝ ZAJAC: Dáš si ešte jeden koláč?

ALICA: Nemala som vôbec žiaden koláč, takže si nemôžem dať ešte jeden.

APRÍLOVÝ ZAJAC: Dobre, ako chceš. Ale určite si dáš ešte ďalšiu šálku čaju.

ALICA: *(vzdorovito)* Nemala som ešte ani čaj, takže si nemôžem dať ďalšiu ďalšiu šálku.

APRÍLOVÝ ZAJAC: *(ku Klobučníkovi)* Je riadne prierberčivá, čo?

KLOBUČNÍK: Áno, ale páči sa mi, že vie, čo nechce. Koľko je hodín?

APRÍLOVÝ ZAJAC: *(vytiahne hodiny a zatrepe nimi)* Fíha, už je olovrant.

KLOBUČNÍK: *(vytiahne veľký zvonec a začne ním nad hlavou vyzvárať)* Posúvame sa!
Posúvame sa!!

Klobučník, Plch a Zajac sa posunú o jedno miesto.

KLOBUČNÍK: Dobrú chuť.

Klobučník, Plch a Zajac sa začnú napchávať ako o život. Alica sa znechutene prizerá.

ALICA: To sú zvláštne veci. Občas si tu pripadáam ako v rozprávke.

KLOBUČNÍK: Rozprávka? Poznám...

APRÍLOVÝ ZAJAC: Budú sa hovoriť rozprávky? Počúvam ako prvý! (*Posadí sa s rukou pri uchu. Dôverne k divákovi*). Som samé ucho. Prvé ucho, druhé ucho, tretie ucho, štvrté ucho, piate ucho, šieste ucho... (*Striedavo sa ukazovákovi dotýka oboch uší*)

KLOBUČNÍK: (*trásie Plchom*) Vstávaj! Rozprávaš rozprávku...

PLCH: (*ospalo*) Kde bolo... tam bolo.... (*Po chvíli*) Nebolo... (*Znovu zaspí*)

APRÍLOVÝ ZAJAC: (*plače*) Nádherná rozprávka. Už dávno som si tak pekne nepoplakal.

ALICA: Nebola trochu krátka?

APRÍLOVÝ ZAJAC: (*dobre nepočul*) Krásna? Áno, bola krásna. Prekrásna.

KLOBUČNÍK: Ešte jednu?

APRÍLOVÝ ZAJAC: Prosím, prosím...

KLOBUČNÍK: (*trásie Plchom*) Vstávaj! Máš úspech! Rozprávaš ďalšiu rozprávku...

PLCH: (*ospalo*) Kde bolo tam bolo....

KLOBUČNÍK: (*s Plchom pre istotu preventívne zatrasie*) Pokračuj.

PLCH: ... bola jedna studnička a v tej studni žili tri sestry. Prvá, druhá a ... (*zaspí*)

ALICA: (*chvíľu s napätím očakáva koniec vety, keď však vidí, že Plch zaspal, dopovie*)...tretia.

APRÍLOVÝ ZAJAC: Čo tretia?

ALICA: Sestra. Žili tam predsa tri sestry.

APRÍLOVÝ ZAJAC: (*upodozrievavo*) Ako vieš? Nie je to už iná rozprávka?

ALICA: Nie. Je to síce hlúpa rozprávka, ale je stále tá istá. A čím sa živili?

KLOBUČNÍK: Aha!?! Koľko je hodín?

APRÍLOVÝ ZAJAC: (*vytiahne hodiny a zatrepe nimi*) Už je olovrant.

KLOBUČNÍK: (*vytiahne veľký zvonec a začne ním nad hlavou vyzvárať*) Posúvame sa!

Posúvame sa!!

Klobučník, Plch a Zajac sa zas posunú o jedno miesto.

ALICA: Čím sa živili?

PLCH: (*nechá pavo klipká hlavou*) Kto?

ALICA: Tie tri sestry.

PLCH: Nemám tri sestry. Mám len osem bratov - Blcháča, Dvojbлчаča, Listnáča,

Lieskového Plcha, Arašidového Plcha, Špongiového Plcha...

ALICA: *(kričí Plchovi do ucha)* Tie tri sestry z rozprávky, čo žili na dne studničky. Čím sa živili?

PLCH: Sirupom. Ráno, na obed aj večer.

ALICA: To nie je možné. Veď to by im muselo byť zle.

PLCH: *(ospalo)* Veď im aj bolo zle. A ešte ako... *(Zaspi)*

Všetci zadumane mlčia, zrazu Zajac zvýskne

APRÍLOVÝ ZAJAC: To bola veselá rozprávka. *(Rozplače sa)* Zase sme sa nasmiali.

KLOBUČNÍK: *(pozerá na nebo)* Aký deň je dnes?

APRÍLOVÝ ZAJAC: Nedeľa.

KLOBUČNÍK: *(vytiahne z vrecka hodinky. Preštuduje ich).* Zase mi idú dva dni pozadu.

APRÍLOVÝ ZAJAC: Nemal si ich natierať maslom. Maslo hodinkám nerobí dobre.

KLOBUČNÍK: Bolo to kvalitné maslo. *(Namočí hodinky do šálku s čajom, zatrepe nimi, priloží k uchu)* Nič. *(Položí hodinky na stôl, vytiahne kladivo a buchne ním po hodinkách. Potom nimi znovu zatrasie)* Už je to lepšie. Aspoň hrkajú. *(Vzdychne)* Koľko je hodín?

APRÍLOVÝ ZAJAC: *(vytiahne hodiny a zatrepe nimi)* Fíha, už je olovrant.

KLOBUČNÍK: *(vytiahne veľký zvonec a začne ním nad hlavou vyzvárať)* Posúvame sa!
Posúvame sa!!

Bláznivý Klobučník, Plch a Zajac sa zas posunú o jedno miesto.

ALICA: Máte dvoje hodiny a ani jedny nejdú poriadne. Že sa nehanbíte.

KLOBUČNÍK: Najpresnejšie hodiny má Aprílový Zajac. Kedykoľvek na ne pozrieš, je olovrant. *(Zbožne)* Neuveriteľná presnosť. *(Nahnevane)* Stále je olovrant a nie je ani kedy umývať riad.

ALICA: *(pre seba)* Tuším tu všetkým preskočilo.

KLOBUČNÍK: Správne. Mne preskočilo v júli a Zajacovi zas v apríli, keď bol u Srdcovej Kráľovnej na poetickej návšteve

ALICA: Poetickej návšteve?

KLOBUČNÍK: Presne tak. Recitoval báseň o Taradúrovi.

APRÍLOVÝ ZAJAC *sa ako zhyponotizovaný postaví a začne prednášať*

Je olčera. A hnežoví to jazlení
sa vírne vrtčia v mokrave.
Handragáji, tí sú žiaľne plačtní
a sysnačky syšia plačlave.

Boj sa, boj sa Taradúra

syn môj, keď raz krvou ukvape.
Až tmoc klasne na nižšinu
paznechtom ťa rozdriape.

Skončí, sadne na miesto a opäť depresívne zvädne

KLOBUČNÍK: Keď dorecitoval, Kráľovná zvolala: “Zotnite mi hlavu! Zotnite mu hlavu”. A tak mu preskočilo.

PLCH: *(na chvíľu sa zapojí do rozhovoru)* V apríli všetkým šibe najčastejšie. Tak hovoria štatistiky. Okrem toho ešte preskakuje v januári, vo februári, v marci... *(Opäť zaspí)*

KLOBUČNÍK: *(hádavo)* V marci nepreskakuje nikomu. Iba ak by bol padnutý na hlavu.

APRÍLOVÝ ZAJAC: Aj šibnutý môže padnúť na hlavu. Lenže z toho už nič nemá.

ALICA: Tuším tu nikto nie je normálny.

KLOBUČNÍK: Nie. Ani ty nie si normálna.

ALICA: No dovoľte...

KLOBUČNÍK: Keby si bola normálna, tak tu nie si. Vitaj medzi nami.

Zajac a Klobučník začnú hýkať, z vreciek vyťahovať trúbky a hrkálky, Zajac sa pokúša postaviť na hlavu. Plcha zobudí celý ten mumraj, vztýči hlavu, chvíľu sa so zalepenými očami pokúša udržať kymácajúcu hlavu hore, potom sa však opäť zvalí na stôl a zaspí.

ALICA: *(zúfalo)* Ja tej básničke vôbec, ale vôbec nerozumiem. Môžete mi ju vysvetliť? *(Obráti sa na Klobučníka, ten však práve začína s kvetinami cvičiť spartakiádnú zostavu, takže Alica rezignuje)* Strašné. Nevie, kde som, ako sa dostanem domov a ešte táto básnička “Je olčera. Hnežoví jazleni sa vírne vrtáčajú v mokrave...” Nedivím sa, že Kráľovná mu chcela zoťat’ hlavu. Ja by som ho za tú báseň zavesila aspoň za uši do prievanu...”

APRÍLOVÝ ZAJAC: *(zúfalo)* Za uši? Do prievanu? Takto? *(Chytí si uši, povytiahne ich do výšky a začne sa kývať, akoby povieval vo vetre)* Príšerná predstava. To mi skazí imidž!

KLOBUČNÍK: *(podíde k Zajacovi s šálkou v ruke a pozorne sleduje choreografiu)* Môžeš sa upokojiť - nevyzeráš o nič normálnejšie ako inokedy.

Obaja odchádzajú pohrúžený do vzrušenej debaty, Plch sa tiež prebudí a mátožne sa vydá za nimi.

Štvrtý obraz

Scéna sa vyprázdni, Alica zostáva sama

ALICA: Mám pocit, akoby som v tejto čudnej krajine bola už celý život a akoby som sa už nikdy nemala vrátiť späť domov. Nemám sa koho opýtať na cestu a ak aj niekoho nakoniec stretnem, zistím, že jeden je bláznivejší ako druhý. Už si niekedy pripadám, akoby mi tiež preskočilo.

Na scéne sa objaví Biely Králik. Beží na mieste, občas vytiahne z vesty hodiny, pozrie na ne, bolestne zavzdychá a uteká ešte rýchlejšie.

ALICA: Biely Králik!

BIELY KRÁLIK: To je hrozné! Už je tak neskoro a niekto na mňa ešte volá!

ALICA: To som ja. Nepamätáš sa na mňa?

BIELY KRÁLIK: Nie. Meškám a nemám čas spomínať.

ALICA: To som predsa ja, Alica. A musíš mi pomôcť, lebo si ma sem zaviedol.

BIELY KRÁLIK: Ja že som ťa sem zaviedol? Ak si dobre pamätám, ty sama si za mnou bežala. Takže sa aj ty sama odtiaľto dostaň.

ALICA: To práve neviem. Nikto mi nič nepovie, nikto sa so mnou nechce normálne rozprávať. A to všetko len preto, že som ešte dieťa.

BIELY KRÁLIK: Dlho ti trvá, kým si vymyslíš rozumný dôvod?

ALICA: Prečo?

BIELY KRÁLIK: Lebo hlúpy dôvod vymyslíš raz-dva.

ALICA: No dovoľ!?

BIELY KRÁLIK: Dovoľím ti - ale stretni sa so mnou, až budeš trochu rozumnejšia.

ALICA: *(trucovito si dupne)* Ale ja už som rozumná.

BIELY KRÁLIK: *(podíde k Alici, zblízka sa jej prizrie. Potom pokrúti hlavou)* Hm, nevyzeráš.

ALICA: Chcem ísť domov!

BIELY KRÁLIK: Domov? Takú smerovku nemám. Ale môžem ti ukázať cestu k Tidlovi alebo k Fidlovi. *(Vytiahne z vrečka veľké smerovky s nápismi TIDLÝ a FIDLÝ)* Ku komu chceš ísť?

ALICA: Ktorý z nich je rozumnejší?

BIELY KRÁLIK: Rozumnejší? Ťažký výber. Zabúdaš, kde si?

ALICA: Ako sa ide k Tidlovi?

BIELY KRÁLIK: Tak isto ako k Fidlovi. *(Postaví sa akoby bol stĺpik, pričom obe smerovky dá nad seba)*

ALICA: A k Fidlovi?

BIELY KRÁLIK: Tak isto ako k Tidlovi. *(Zopakuje ten istý postoj, len s tým rozdielom, že obe smerovky navzájom prehodí)* To je náhoda, čo?

ALICA: Takže ja idem...

BIELY KRÁLIK: *(podá jej obe smerovky)* Môžeš si vybrať. Želám ti príjemnú cestu. Pozdrav ich odo mňa, lebo ja už musím bežať. *(Pozrie na hodinky)* Už je tak neskoro! Kráľovná mi dnes určite odtne hlavu! Ach, moja úbohá hlava. Tak som ju mal rád! Ach, jaj!! *(Beží, až sa stratí zo scény)*

Piaty obraz

Alica kráča, držiac pred sebou smerovky. Z druhej strany na scénu prichádzajú Tidly a Fidly. Že sú dvojčičky, je zrejmé nielen z výzoru, ale aj chovania. Obaja robia tie isté pohyby, keď kráčajú, tak rovnakou nohou, ak gesto, tak súčasne a tou istou rukou.

ALICA: Ach! Vy ste..

TIDLY: Presne tak!

FIDLY: Naopak!

ALICA: *(pokúša sa zorientovať a ukáže na Fidla)* Vy ste -Tidly...

TIDLY: Určite?

ALICA: *(ukáže na Tidla)* A vy ste zas Fidly...

FIDLY: Naopak! Jedna nula...

TIDLY: ...pre nás.

Urobia pukrle alebo nejaké iné rituálne gesto, ktorý oslavujú svoj úspech na Alicou.

TIDLY: Načo sem chodí, keď nás...

FIDLY: ... nepozná?

TIDLY: Prečo sa nespýta, keď nepozná...

FIDLY: ...odpoveď?

ALICA: *(pre seba)* Hm. Toto som už kdesi počula. Lenže tam hovorili - nepýtaj sa, keď nepoznáš odpoveď.

TIDLY: Lenže to sme...

FIDLY: ...neboli my. My nie sme ...

TIDLY: ... oni. Ja som...*(naznačuje Alici, aby hádala)*

ALICA: Tidly a on Fidly.

TIDLY: *(smutne)* Uhádla - jedna jedna...

FIDLY: ... lenže - znovu pre nás!

11 STRANA VYŇATÁ

“Čo takto pozvať ustrice –
je ich tam plné more,”
hovorí Tesár potichu
a ukazuje dole.
Hneď na to Mrož už huláka:
“Pod’te k nám, milé dámy!
Polnočnú prenežnú štvorylku
zatancujte si s nami.”

Keď štyri duny minuli,
more sa skrylo v diali,
zastavil Mrož ten plynulý
zástup, čo sa tam valil.
”Iste nám všetkým vyhladlo
a najesť sa tiež treba,”
vysvetlil tak trochu hanblivo
a vytiahol kus chleba.

A keď sa hody skončili,
chrápe Mrož v tieni stromov.
“Tak sme si pekne užili
a teraz hajde domov...”
povedal Tesár ustriciam,
potom však radšej zmlkol.
Po škebliach ani len pamiatky,
poslednú práve zhltol.

ALICA: (*plače*) To je ale smutná pesnička.

TIDLY: Nehovorili sme, že bude..

FIDLY: ...veselá. Povedali sme len, že ju poznáme...

TIDLY: ..dobré.

FIDLY: Neklamali sme. Dva jedna..

TIDLY: ... pre nás!

Opäť sa tešia a opäť nasleduje rituálny tanec víťazstva.

TIDLY: Kto sa ti páčil viac - Tesár...

FIDLY: ...alebo Mrož?

ALICA: Ťažko si vybrať. Ale viac sa mi asi páčil Mrož. Jemu bolo tých nešťastných ustric
aspoň trochu ľúto.

TIDLY: Lenže ich zjedol viac ako Tesár. A pred ústami si držal vreckovku, aby Tesár nevidel, koľko ich je.

ALICA: To bolo od neho odporne. Tak to sa mi teda viac páčil Tesár, lebo ich nezjedol toľko ako Mrož.

FIDLY: Zjedol ich toľko, koľko vládol.

ALICA: Tak sa mi teda nepáčil ani jeden. Obaja boli pekní lotri.

TIDLY: Za oboch dva body, takže...

FIDLY: štyri jedna

TIDLY: pre nás.

Opäť rituálne gesto víťazstva a úspechu.

FIDLY: Páčilo sa ti to?

TIDLY: Bolo to pekné?

ALICA: Aj sa mi to páčilo, aj to bolo pekné, ale teraz chcem ísť už domov. Ukážete mi teda cestu?

TIDLY a FIDLY: E-e-e...(svorne krútia hlavou)

ALICA: Nechcete alebo nemôžete?

TIDLY: Nemáme čas. Sú totiž...

FIDLY: ... tri hodiny.

ALICA: No a čo?

TIDLY: O tretej vždy...

FIDLY: ...bojujeme.

TIDLY: Na život ...

FIDLY: ..a na smrť.

ALICA: Ale prečo?

TIDLY: Pretože tú urážku nemôžem nechať prejsť bez povšimnutia.

FIDLY: *(súhlasí)* Tú urážku zmyje len krv.

ALICA: Ale akú urážku?

TIDLY a FIDLY: *(bezradne a jednohlasne)* Už nevieme.

TIDLY: Ale bojovať musíme!

FIDLY: Musíme!

Začnú robiť prípravu na súboj. Naobliekajú sa do všetkého, čo nájdu.

TIDLY *(Alici)*: Nebuď veľmi blízko. Keď bojujem, nepoznám zľutovanie.

FIDLY *(Alici)*: Keby náhodou padli nejaké stromy, neboj sa. Tie som zasiahol len omylom.

ALICA: Do kedy budete bojovať?

FIDLY: Kým jeden z nás nezomrie. Alebo aspoň do štvrť na štyri.

TIDLY: BOJ!!

FIDLY: BOJ!!!

Začnú sa obchádzať a hrozia proti sebe pokrievkami a naberačkami. Po chvíli zastanú

TIDLY: Koľko je hodín?

FIDLY: Ešte nie je štvrť na štyri?

ALICA: *(pozrie na oblohu)* Ešte prešli len tri minúty

TIDLY: *(ustarostene)* Počuj, dievča, nezastali ti náhodou hodinky?

FIDLY: Aby sme nebojovali zbytočne.

TIDLY: Lebo človek sa unaví a...

FIDLY: ...potom ho bolia nohy.

ALICA: *(akoby prekvapene pozrie na hodinky a zvolá)* Štvrť na štyri!

TIDLY: Konečne.

FIDLY: Napracovali sme sa.

TIDLY: Až do úmoru.

FIDLY: Až do úhoru.

Prekvapene pozrú na seba, potom sa Fidly opraví

FIDLY: Až do úmoru. Takže končíme.

TIDLY: *(vlečie sa preč)* Je to drina.

FIDLY: *(tiež odchádza)* Človeka to *(zívne)* unaví...

ALICA: Haló.! A kam mám ísť ja?

TIDLY: To nevieme...

FIDLY: To nesmieme ...

TIDLY: ...povedať.

ALICA: Ja sa už z toho všetkého asi zbláznim. Nájde sa tu konečne niekto rozumný? Aha - tam niekoho vidím...

Šiesty obraz

Na scénu vchádza Havran. Na trojkolke vezie Korytnačku. Korytnačka je ako veľké dieťa - oblečená v detskom oblečení s naberaným čepcom a podbradníkom, v ruke drží hrkálku.

HAVRAN: Môj puding má prinajmenšom tisíc výhod pred obyčajnými pudingami.

KORYTNAČKA: Nezmysel.

HAVRAN: Tak má aspoň - sto výhod.

KORYTNAČKA: Aj to je nezmysel.

HAVRAN: *(zastane a z blízka sa uprene zadíva do kočíka)* Dobre teda. Má jednu výhodu - ale tá je obrovská.

ALICA: Dobrý deň.

KORYTNAČKA: *(otočí hlavu smerom, ktorým jej Havran ukazuje. Uvidí Alicu, preto vytiahne lorňon, aby si ju lepšie obzrela. Nakláňa sa k Alici, až sa kočík preváži a Korytnačka sa vykotúla na zem. Posadí sa, znovu dôstojne priloží lorňon k očiam)*
Toto je možno zaujímavejšie, ako ten tvoj puding.

HAVRAN: *(vyberie z kočíka batôžtek)* Chceš koláč?

ALICA: Áno. Koláč by som si dala.

HAVRAN: Ako sa voláš?

ALICA: Alica.

HAVRAN: *(rozbalí koláč a ukáže ho Alici)* Zoznámte sa: Alica - Koláč. Koláč - Alica.
(Znovu ho zabalí a dá to batohu)

ALICA: Čo to má znamenať?

HAVRAN: Slušnosť. Patrí sa jeden druhému predstaviť.

ALICA: Ale ja som si nestihla zobrať ani kúsok koláča.

KORYTNAČKA: Je neslušné jest' niekoho, koho ti predstavili. Zrejme nechodíš do školy, keď nevieš čosi také samozrejme..

ALICA: Chodím do školy. Ale tam nás učia rozumnejšie veci.

KORYTNAČKA: Aké?

ALICA: Napríklad - matematiku, zemepis, dejepis, hudobnú výchovu...

KORYTNAČKA: Samé zbytočnosti. Keď ja som chodila do školy, hlavné predmety boli spanie a bdenie.

HAVRAN: A my sme mali krákanie, sedenie na dverách, lovenie syra vo vzduchu a - a lesknutie na snehu. V zime sa to celkom dalo, ale v lete sa lesknúť na snehu dokázali len najlepší žiaci.

ALICA: A ja si myslím, že toto boli zbytočné predmety.

HAVRAN: Čo je ti nejasné?

ALICA: Napríklad dnes som počula takú nezmyselnú báseň *(recituje)*:

Je olčera. A hnežoví to jazlení
sa vírne vrtčia v mokrave.
Handragáji, tí sú žiaľne plačtní
a sysnačky syštia plačlave.

Boj sa, boj sa Taradúra
syn môj, keď raz krvou ukvape.
Až tmoc klasne na nižjinu
paznechtom ťa rozdriape.

Tak. A teraz mi povedzte, čo má táto hlúpa veršovanka znamenať.

KORYTNAČKA: Kam chodí do školy, že to nevie?

HAVRAN: Zrejme nepozná kufříkové slová.

ALICA: Čo sú to tie „kufříkové slová“?

HAVRAN: To máš ako kufřík - do jedného slova vopcháš niekoľko významov. Napríklad
“olčera” znamená čas medzi olovrantom a večerou. Ol - ovrant, ve - čera. Olčera. Už
si po olovrante, ale tešíš sa na ďalšie jedlo.

ALICA: Aha!? A čo sú “hnežoví jazlení”?

HAVRAN: Jazlení vyzerajú ako jazvece s jeleními parohmi a hnežoví zamená, že sú trochu
hnedí a trochu béžoví. Hne - dí, bé - žoví, čiže hnežoví a jaz - vece, je - leni, čiže
jazlení.

KORYTNAČKA: (*sarkasticky*) Úžasne, ako to funguje. A vraj nezmyselná báseň...

ALICA: Dobré a čo sú tí “handragáji”?

HAVRAN: Predsa handroví papagáji, nie?

ALICA: A sysnačky?

HAVRAN: Korytnačky, ktoré sa podobajú na sysle.

KORYTNAČKA: (*so zdvihnutým prstom*) Počuješ? Korytnačky. Hovoria o nás. (*Dotkne sa
podbradníka*) Vidiš tento podbradník? Dostala som ho od kráľovnej k nenarodeninám.

ALICA: Čo sú nenarodeniny?

KORYTNAČKA: Nenarodeniny je sviatok, ktorý sa oslavuje vtedy, keď nemáš narodeniny.

ALICA: U nás sa oslavujú len narodeniny. Raz do roka.

KORYTNAČKA: Vidiš – TO je pekný nezmysel - iba raz do roka. Nenarodeniny môžeš
oslavovať všetky ostatné dni, takže je to výhodnejšie, nie? Aj tento čepiec som dostala
na nenarodeniny. Tiež od kráľovnej.

ALICA: Vaša kráľovná je asi príjemná pani.

HAVRAN: Ťažko povedať. Príjemná je najmä vtedy, keď nepopravuje.

KORYTNAČKA: Aký deň je dnes?

HAVRAN: *(naslíni si prst a skúša vietor)* Nedeľa.

KORYTNAČKA: Takže dnes je súd.

HAVRAN: A možno sa bude aj popravovať. Podme.

KORYTNAČKA: Aby sme nezmeškali *(Vlezie do kočiaka)*

ALICA: Koľko máte rokov?

KORYTNAČKA: Štyristo.

ALICA: A prečo sa vozíte v tom kočiaku?

KORYTNAČKA: Udržiava ma to mladou. Ak by som nechodila v kočiaku, určite by som mala aspoň sedemsto rokov.

Havran a Korytnačka odchádzajú

KORYTNAČKA: Ak neodseknú hlavu mne, súd sa mi bude určite páčiť.

HAVRAN: Už to mám! Ten puding, čo som vynašiel, môžeš použiť aj ako lepidlo. Natrieš ním odseknutú hlavu a drží ako nová.

KORYTNAČKA: Povedala som, že je to pekný nezmysel. *(Stratia sa v zákulisí)*

Siedmy obraz

Na scénu vbiehajú rôzne tvory z predchádzajúcich obrazov - proste čo dom dá a divadlo dovoli. Začína sa súd.

BIELY KRÁLIK: *(vystúpi dôstojne ako Master of Ceremony a trikrát obradne udrie palicou o zem)* Urobte miesto! Kráľovná prichádza!

KRÁĽOVNÁ: *(vchádza na scénu, s ňou prichádzajú aj Kartoví Vojaci. Kráľovná ukazuje napravo i naľavo)* Popraviť! Popraviť! Aj tohoto popraviť! *(Sadne na trón)* Aký máme dnes program?

BIELY KRÁLIK: Musíme zistiť...

KRÁĽOVNÁ: *(zlovestne sa vztýči)* Počúvam!

BIELY KRÁLIK: ... kto ukradol lekvárové buchty.

KRÁĽOVNÁ: To som si mohla myslieť. Kto je z nich najhorší. Popraviť Ktoa!

BIELY KRÁLIK: *(pošepky)* "Kto" nie je páchatel' - je to otázka.

KRÁĽOVNÁ: Takže Kto kradol a ešte aj s Otázkou... Vyzerá to nebezpečné sprisahanie... Musím s nimi exemplárne zatočiť.

BIELY KRÁLIK: (pošepky) Vaše Veličenstvo - musíme najprv zavolať svedka.

KRÁĽOVNÁ: Dobre - zavolajte svedka a rovno mu aj odtnite hlavu.

BIELY KRÁLIK: (*kráľovnej čosi zašepká*)

KRÁĽOVNÁ: Čože? Najprv že musím svedka vypočuť? To je zbytočné zdržiavanie.

Popravte ho rovno a môžeme si ísť zahrať hoci aj futbal.

BIELY KRÁLIK: (*ukazuje čosi Kráľovnej v hrubej knihe*)

KRÁĽOVNÁ: To je poriadne hlúpy zákon. Len nás zbytočne pripravuje o čas. Ale dobre teda - nech svedok predstúpi.

Prichádzajú Klobučník a Aprílový Zajac, na tyči nesú zaveseného Plcha. Klobučník ešte olovrantuje, v ruke má hrnček a chlieb. Zajac sa bláznivo šklábí a ukláňa na všetky strany. Dav píska a kričí: Fúj!

KRÁĽOVNÁ: Ako sa voláš?

KLOBUČNÍK: Ja som Klobučník. A toto je...

APRÍLOVÝ ZAJAC: Ja nie som Toto. Toto dnes neprišiel. Možno sa zastaví inokedy... (*Sám sebou nadšený za znovu ukláňa na všetky strany.*)

Kráľovná sa rozzúrene zdvíha, ale Biely Králik ju predbehne.

BIELY KRÁLIK: Svedok, čo viete o stratených lekvárových buchtách?

KLOBUČNÍK: Lekvárové buchty sa stratili?

APRÍLOVÝ ZAJAC: Čo budeme olovrantovať?

KLOBUČNÍK: Koľko je hodín?

APRÍLOVÝ ZAJAC: (*vytiahne hodiny*) Fíha, už je olovrant.

KLOBUČNÍK: (*vytiahne veľký zvonec a začne ním nad hlavou vyzváňať*) Posúvame sa!
Posúvame sa!!

Obaja sa posadia na zem a posúvajú sa o jedno miesto. Zavadia o ležiaceho Plcha, preto ho prelezú. Plch sa trochu preberie.

PLCH: (*mátožne*) Daj mi trochu sirupu, povedala prvá sestra... Nedám, (*zívne*) povedala... druhá.... Ved' si už včera mala pol... (*Zaspí*)

Všetci čakajú na záver, ale Plch už tvrdo spí.

ALICA: Čoho mala včera pol...?

KLOBUČNÍK: (*zatrepe Plchom*) Čoho mala včera pol...? Aký pol?

PLCH: (*preberie sa*) Severný pól... Južný pól... Vodný pól... (*zaspí*)

KRÁĽOVNÁ: (*rozzúrene*) Obeste ho!

APRÍLOVÝ ZAJAC: (*zatrepe Plchom*) Vstávaj – bude sa popravovať!! (*Ukáže sám na sebe, ako s vyplazeným jazykom odvisne a potom sa začne bláznivo ukláňať na všetky strany*)

DAV: (*píska a kričí*) Fúj!

BIELY KRÁLIK (*zjedná si ticho a pokračuje vo výsluchu*): Kedy ste naposledy videli lekvárové buchty?

KLOBUČNÍK: Bolo to tuším v auguste, keď Zajac povedal...

APRÍLOVÝ ZAJAC: Nepovedal.

KLOBUČNÍK: Povedal!

19 STRANA VYŇATÁ

KRÁĽOVNÁ: Zvláštne meno. Teba som ešte neodsúdila?

ALICA: Asi nie.

KRÁĽOVNÁ: Nechápem, ako som ťa mohla vynechať. No nič - aj to sa stáva. Čoskoro to napravím. Nechceš ísť ku mne do služby?

ALICA: Neviem, čo by som u vás robila.

KRÁĽOVNÁ: Niečo sa už nájde. Môžeš byť mojou poradkyňou pre lievance. Vieš, čo sú lievance?

ALICA: Viem, ale...

KRÁĽOVNÁ: Nemusíš mi ďakovať. Nepotrpím si na to. Ako plat dostaneš každý druhý deň džús.

ALICA: Ale ja teraz na džús nemám chuť .

KRÁĽOVNÁ: Ved' ani žiaden nedostaneš. U mňa platí - džús včera a džús zajtra - ale žiaden džús dnes. Nemusíš sa stále nalievať.

ALICA: Už toho mám dosť. Nestojím ani o vašu službu ani o váš džús. Chcem ísť domov.

KRÁĽOVNÁ: To je drzosť. Ako si to dovoľuješ? Určite si ukradla aj tie buchty. Odnite jej hlavu!

ALICA: Ani nápad, Vaše Veličenstvo. Po prvé som žiadne buchty neukradla a po druhé by ste mi to najprv museli dokázať, potom odsúdiť a až nakoniec by ste ma mohli popraviť.

KRÁĽOVNÁ: Žiadne také. Najprv treba popraviť, potom odsúdiť a až nakoniec dokázať. Tak hovorí paragraf 147, najstarší paragraf nášho súdneho poriadku.

ALICA: Smiešne. Ak je najstarší, musí mať číslo jedna. Alebo sa v zákonoch nevyznáte alebo klamete.

KRÁĽOVNÁ: Čože? Ja že klamem? Stráže - zatknite ju a okamžite popravte.

ALICA: Mňa chcete zatknúť? A ako? Nebuďte smiešni. Veď aj tak ste len obyčajné hlúpe karty.

KRÁĽOVNÁ: Čo si to dovoľuješ? Hlúpe karty? Ja ti ukážem! Stráže - okamžite chytiť a popraviť! PO-PRA-VÍÍÍŤ!!!

Na scéne vypukne trma-vrma. Najprv sa zdá, že všetci naháňajú Alicu, keď sa však Alica ukryje, ukáže sa, že každý naháňa každého a okolo Alice len tak bez povšimnutia prebehnú. Nakoniec sa scéna úplne vyprázdni.

Ôsmy obraz

Alica zostáva na scéne sama. Nevie, čo robiť, rozpačito sa rozhliada, akoby si v hlave potrebovala utriediť, čo sa vlastne stalo. Nakoniec si sadne na zem s bradou na kolenách, rukami objíma nohy.

ALICA: O hlavu som síce neprišla, ale teraz už vôbec neviem, čo mám robiť. Celé je to také zvláštne. Dostala som sa sem ani neviem kadiaľ, stretla som tie najpodivnejšie tvory, akých si len niekto mohol vymyslieť. Chcem niekam ísť, ale neviem smer. Pýtam sa, ale nedostanem odpoveď. A keď niečo poviem, zistím, že ma nikto nepočúva. A to všetko len preto, že som ešte dieťa.

Objaví sa Biely Králik. Znovu ho vidíme, ako sa niekam náhli, nervózne pozerá na hodinky. V ruke má tentoraz kufřík.

BIELY KRÁLIK: Toľko hodín! Zase prídem neskoro.

ALICA: Aha, Biely Králik. Počkaj na mňa.

BIELY KRÁLIK: To je hrozné - toľko hodín, ja neviem, kde mi hlava stojí a ešte ma niekto zdržuje. *(Obzerá sa)* Kto je to?

ALICA: To som ja, Alica.

BIELY KRÁLIK: Ja viem, že si Alica, ale vidíš predsa, že teraz nemám čas.

ALICA: A kedy sa prestaneš ponáhlať? Kedy sa sa ťa budem môcť na niečo opýtať?

BIELY KRÁLIK: Neviem. Asi nikdy. My dospelí nikdy nemáme čas. Máme na práci samé dôležité veci.

ALICA: Napríklad...?

BIELY KRÁLIK: Napríklad - musím ísť vybaviť ... toto a potom ešte ... no, niečo iné a na celkom opačnom konci mesta ... a na všetko mám veľa papierov... (*Otvorí kufrík a vyťahuje papiere*) Jedna žiadosť, druhá žiadosť, tu je zase sťažnosť, na ktorú musím odpovedať inou sťažnosťou, dva dotazníky so štyrmi prílohami... (*začne sa hrabať v kufríku a vyhdzuje papiere*) Ale to nie je všetko. Musím nakúpiť a navariť a stretnúť sa s Modrým Králikom a so Žltým Králikom, prečítať si, čo všetko mám urobiť zajtra, aby som na nič nezabudol...

ALICA: Príšerný život!...

BIELY KRÁLIK: (*si konečne urobí na Alicu čas*): Ani ty nemáš čas?!...

ALICA: Asi mám...

BIELY KRÁLIK: No tak teda?!...

PESNIČKA - Králikova uspávanka

Zavri oči, moja milá,
sen sa končí zakrátko.
K prebudeniu je len chvíľa,
spinkaj, moje dievčatko.
Raz vstaneš a budeš veľká,
a čas detstvo odveje.
Čas je mocný ako slnko
čo roztápa záveje.

Zavri oči, moja malá,
o chvíľu sa zobudíš.
Pochopíš, že kým si spala,
spánok, ten bola tvoja skrýš.
Nielen zlato že sa blýska,
leskne sa aj pozlátko.
Kým však ešte nie si veľká,
spinkaj, moje dievčatko.

BIELY KRÁLIK (*spamätá sa*): Ach, zase prídem neskoro... A tie papiere, tie hrozné papiere...
Biely Králik odchádza, rozhadzujúc papiere na všetky strany. Stmieva sa, na scéne zostáva len Alica

ALICIN HLAS: Príšerný život....

HLAS ROZPRÁVAČA: ... pomyslela si Alica.

ALICIN HLAS: Byť dospelým naozaj nie je jednoduché. Celá kopa nudných povinností a nemať na nič čas...

HLAS ROZPRÁVAČA: ... premýšľala Alica a ako tak zvažovala, či je lepšie byť dospelým alebo ešte chvíľu zostať dieťaťom, začala ju zmáhať únava.

ALICIN HLAS: Musím to prekonať...

HLAS ROZPRÁVAČA: ...pomyslela si ospalo Alica a ako vždy v takýchto chvíľach, začala si potichu recitovať básničku. Lenže hoci chcela povedať básničku o Slimáčikovi-máčikovi, jej ústa akoby samé od seba začali hovoriť slová, ktorým kedysi nerozumela a ktorých význam začala chápať až teraz...

ALICIN HLAS:

Je olčera. A hnežoví to jazlení
sa vírne vrtčia v mokrave.
Handragáji, tí sú žiaľne plačtní
a sysnačky syšia plačlave.

HLAS ROZPRÁVAČA: Ale potom zazívala raz, zazívala druhýkrát a (*zazívanie a ospalo*)... ešte raz... až zistila, že sa začína prepadať do spánku. A tešila sa chvíľu, keď sa prebudí (*ospalo*) a všetkým porozpráva ako bola v podivuhodnej krajine a čo všetko tam (*zazívanie*) zažila... (*Hlas sa stráca*)

Scéna sa rozsvetuje do nedeľného popoludnia, znie hudba. Alicu vidíme spať s malou krabicou v ruke.

PESNIČKA Veľká vs. Malá - spievajú všetky postavy

Keď je človek malý, všeličo mu chýba
nedosiahne na stôl, na múčnik.
Stúpa na špičky, trepe sa jak ryba,
nikdy mu nepomôže nik.

Ak je človek veľký, výška mu zas nový
nečakaný problém prinesie.
Pre veľké plecia a obrovskú hlavu
do zajačej diery nevlezie...

K o n i e c

© *Miloš Janoušek*